

L'aportació de l'SPAL al Berguedà

Durant els darrers noranta-quatre anys, la Diputació de Barcelona, a través del seu servei especialitzat, primer com a Servei de Catalogació i Conservació de Monuments (SCCM) i després com a Servei de Patrimoni Arquitectònic Local (SPAL), ha donat i continua donant als municipis i als ens locals les eines necessàries perquè puguin protegir i restaurar el seu patrimoni arquitectònic.

Es dona la circumstància que, durant aquest període, el Servei només ha tingut tres directors, Jeroni Martorell i Terrats (1915-1951), Camil Pallàs i Arisa (1954-1978) i Antoni González Moreno-Navarro (1981-2008). Al llarg de tants anys d'actuació, la comarca del Berguedà ha estat sempre present en les intervencions arquitectòniques de tots tres. S'ha actuat en vint-i-dos municipis, dels trenta-un que conformen la comarca, i s'hi han fet més de quaranta intervencions. Cal destacar, però, que és en aquest últim quart de segle –l'etapa en què en va ser cap l'arquitecte Antoni González– quan la Diputació, comptant amb l'equip pluridisciplinar que constitueix el Servei, hi ha intensificat el nombre d'intervencions.

També és en aquests darrers anys, i especialment des de l'any 1999, quan el Berguedà va liderar un projecte nou, vigent encara avui: la Diputació va apostar per l'implantament d'un programa que va ser pioner a la província, l'anomenat "SPAL. Programa Berguedà", que és conseqüència del mètode de restauració propi del Servei, que estructura el procés de treball en diferents etapes: coneixement, reflexió, intervenció, manteniment i divulgació. L'objectiu principal del Programa Berguedà és la conservació i la divulgació dels monuments restaurats a la comarca. La visita guiada és l'instrument per apropar el públic –tant la comunitat científica com el ciutadà en general– al coneixement del monument, el seu valor, la seva història, els criteris aplicats durant la restauració, els treballs realitzats, els recursos... Aquest programa no neix com un acte de publicitat institucional, però sí que hem de reconèixer que aquest tipus de mecenatge públic dona prestigi, reconeixement, i revalora el patrimoni del Berguedà.

No oblidem que el patrimoni també genera riquesa i que en comarques com la nostra, sense una arrelada tradició turística, el fet de disposar d'uns monuments restaurats per la Diputació afavoreix i aporta un valor afegit. Aquest és i serà el cas de l'última restauració portada a terme, la del Monestir de Sant Llorenç, que de ben segur tindrà un paper clau en el futur cultural, turístic i econòmic, no només per a Guardiola de Berguedà, sinó per a tota la comarca.

La crítica, el falç judici i la condemna són fàcils..., però ara pot ser un bon moment perquè tots plegats fem una reflexió sobre com teníem el nostre patrimoni, sobre què ha aportat la Diputació de Barcelona, amb les intervencions del seu servei de monuments, i sobre el que esperem que continuï aportant.

CARME SELLÉS RUSIÑOL. Dinamització del Patrimoni
ANNA VENTURA SELLÉS. Historiadora de l'Art

FOTO CARME SELLÉS